

46. Πολεμικό τραγούδι. 47. "Υμνος στον Σιουτεκούλι, αρχαίο θεό της χρονιάς, της φωτιάς. 48. "Υμνος στη Σιγουακάτλ, τη Φιδογυναίκα, τη Θεά της Γής, της έγκλημασύνης και του θανάτου" Μισκόατλ, θεός των Τστσιμέκ (παλιότερον λαού στους τόπους των 'Α.), το Συννεφόφιδο, θεός των άστρον και των άριθμών. 49. "Υμνος στον Σίπε Τοτέκ, το Γδαρμένο (6λ. και 45), σημαντικό αρχαίο θεό της σποράς και της βλάστησης" στις γιορτές του, με την άρχη της άνοιξης, έντυναν το είδωλό του με το δέρμα γδαρμένων θυμάτων (αίχμαλώτων πολέμων) που (Ιεροτελεστικά) έτρωγαν τις σάρκες τους" χρώμα του θεού ήταν το πράσινο αλλά κυρίως το κίτρινο του ώριμου καρπού· το τραγούδι, άπ' τις γιορτές του. 50. Για τους παλιούς μεγάλους άρχηγούς των Τολτέκων· Τόλλαν, μεγάλη μητρόπολη των Τολτέκων (των «πολιτισμένων»). Τσολούλα, πόλη των Τολτέκων, διάδοχος μαζί με άλλες του μεγάλου πολιτισμού της Τετιχουκανά, πόλης της κλασικής έποχής του Μεξικού που ακόμη ξαφνιάζει τον επισκέπτη της. Το τραγούδι είναι θρήνος των Νάχουα Τολτέκων (που τελικά άφομοιώθηκαν κι αυτοί στους 'Α.), δείγμα μιάς λογοτεχνίας Ξεχωριστής αξίας. 51. Τραγούδι του σπουδαίου βασιλιά Νεζαχουαλκογιότλ, προστάτη των τεχνών και των γραμμάτων, άνακαινιστή θεολόγου που λάτρευε μιά θεότητα, τη δύναμη με την όποία έμφανίζεται ή φύση κι άπ' την όποία προέρχονται οι άλλοι θεοί. Το άποδίδονται περί τά 60 τραγούδια. 'Απ' τους λίγους γνωστούς 'Α. ποιητές. 52. Στόν Τεζκατλίποκα, τον εκαννίζοντα καθρέφτη, κύριο θεό των Τεσκόκο (των 'Α.) σέ περίοδο λοιμού. 53. Για την εξομολόγηση. 54. Στόν Τεζκατλίποκα, για την καθιέρωση νέου βασιλιά. 55. 'Ιεροτελεστία για το πρώτο λουτρό του

νεογέννητου. Στο Α, ή σοφή γυναίκα (ή «νουνά»), πριν άπ' το μάνιο, στη θεά των νερών Τσαλτιουτσάτλινουε· στο Β ή σοφή γυναίκα δίνει στο παιδί νά γευθεί το νερό· στο Γ, καθώς του ρίχνει νερό στο κεφάλι· στο Δ, ή σοφή γυναίκα κρατάει το παιδί ψηλά, άφου πρώτα το άκούμπησε χάμω· στο Ε, Ζ, Η το σηκώνει δεύτερη, τρίτη και τέταρτη φορά. 56. Πολλές προφητείες πρόλεγαν την υποδούλωση των 'Α., άφου ό πολιτισμός τους ήταν ένα μετέωρο ύψος ό ήλιος που λάτρευαν· ή καταστροφή ήταν πάντα έπικείμενη και οι οίωνοί, όπως το «καπνίζον άστρο» (κομήτης τοῦ 1509), έχονταν πάντα πιστευτοί. Οι 'Α. ξεχωρίζουν στην ιστορία του πολιτισμού του άνθρώπου (όσο κι άν οι γιγάντιες πυραμίδες τους θυμίζουν σέ πολλούς την Αίγυπτο), με αυτή την περιεργή αίσθηση τέρας και τρόμου που αφήνουν σήμερα στο μελετητή της ζωής τους, συνταιριασμένην σέ μιά καλλιέργεια και ποιικιλία μορφών που καλύπτει όλο τους τόν πολιτισμό, από τις φοβερές τους θυσίες και την έθιμική τους άντίληψη του πολέμου για τη σύλληψη θυμάτων ως τις μεγάλες τους καθαρότητες πόλεις (όπως ή Τενοτσιτλάν των καναλιών: «Όνειρο δάκρυμε;» χραάγασε ό Μπέρναντ Ντίας, ό χρονικογράφος της κατάκτησης του Κορτές) και το κοινωνικό τους σύστημα που στην άκμή τους και από την αιλία της ίδιαις του της φύσης καταστράφηκε. Οι Εύρωπαίοι άποικοι κατέστρεψαν, ότι άπόμεινε. 57. Ποίημα χριστιανικό, ίσως του επισκόπου Ζαμουράγκα, μετά την κατάκτηση ☆ Θά ήταν ίσως καλύτερα νά διαβιστούν όλα μαζί τά 57 ποιήματα των 'Α. (Τόρες 14—7)· τότε και οι λιγοστές σημειώσεις θά μπορούσαν νά λυγοστήσουν ακόμη.

Σωκρ. Α. Σκαρτσής

